

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/98/2012
Identifikačné číslo spisu:	6011201166
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2013
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6011201166.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci navrhovateľky: PhDr. E. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., R., zast. JUDr. Stanislavom Rešutikom, advokátom so sídlom advokátskej kancelárie M. R. Štefánika č. 11, 977 01 Brezno, proti odporcovi: Obvodný pozemkový úrad Rimavská Sobota so sídlom Malinovského č. 963, 980 61 Tisovec, za účasti: 1/ Roľnícke družstvo Tisovec v likvidácii, so sídlom Malinovského č. 963, 980 61 Tisovec a 2/ Lesy Slovenskej republiky, š.p. Banská Bystrica, OZ Rimavská Sobota so sídlom Potravínárska č. 1855, 979 01 Rimavská Sobota, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu v reštitučnom konaní, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30. marca 2012 č. k. 25 Sp/7/2011-29, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30. marca 2012 č. k. 25 Sp/7/2011-29 p o t v r d z u j e.

Navrhovateľke a zúčastneným osobám právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č. OPÚ-2011/163-9-NV 717/04 zo dňa 07. novembra 2011 (č.l. 4) odporca podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 503/2003 Z.z.“) a v súlade s § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“) rozhodol tak, že
a) navrhovateľke sa na základe § 3 ods. 1, resp. ods. 2 zák. č. 503/2003 Z.z. nenavracia spoluvlastnícke

právo k pozemkom zapísaným podľa stavu v pozemkovej knihe vo vložke č. 1135 k.ú. W., pod radovým číslom 1. až 155. ako parc. č. 339/1, ktorej podľa údajov katastra nehnuteľností zodpovedajú parcely registra C a registra E (všetky parcelné čísla sú uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia odporcu) a zapísané na LV pre k.ú. W. (všetky čísla listov vlastníctva sú uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia), v spoluvlastníckom podiele po T. X., zomrelom 26.10.1974, súčasne
b) navrhovateľke sa jej za predmetné pozemky nepriznáva ani právo na náhradu podľa § 6 ods. 2 zák. č. 503/2003 Z.z.

2. Vo svojom rozhodnutí odporca uviedol, že navrhovateľka si dňa 31.12.2004 uplatnila podľa § 5 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z.z. právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaným podľa stavu v PKV č. 1135 k.ú. W.. Išlo o spoločné pasienky, ktoré po bývalých urbaralistoch obce Tisovec prešli do vlastníctva bývalého JRD Tisovec podľa zákona č. 81/1949 Zb. SNR.

Navrhovateľka požadovala navrátenie spoluvlastníckeho podielu po T. X., zomrelom 26.10.1974, ktorý podiel je zapísaný v PKV č. 331 k.ú. W.. Za oprávnenú osobu sa navrhovateľka považovala na základe rozhodnutí príslušných súdov a dohody vo veci prejednávania dedičstva po poručiťovi T. X., zomrelom 26.10.1974, podľa ktorých sa navrhovateľka stala dedičkou na základe toho, že dedička zo zákona T. X., manželka poručiťu T. X. zomrela a zanechala závet, na základe ktorého je E. J. jedinou závetnou dedičkou poľnohospodárskych nehnuteľností po nej, tým aj podielu po poručiťovi T. X..

3. Odporca zistil z predložených uznesení (Okresného súdu v Prešove č. D 2089/92 Dnot 159/98 zo dňa 28.06.2002, uznesenia Krajského súdu v Prešove č. 4 Cod 1/02-109 zo dňa 30.05. 2003, rozsudku Krajského súdu v Prešove č. 17 C 292/98 z 09.04.2001, rozsudku Okresného súdu Prešov č. 17 C 292/98-16 zo dňa 19.04.1999, uznesenia Okresného súdu Prešov č. D 2089/92 Dnot 159/98 z 31.01.2002) vo veci dotýkajúcej sa prejednávania dedičstva po poručiťovi T. X., zomrelom 26.10.1974, že poručiť zomrel bez zanechania závetu. Jeho manželka T. X. zomrela dňa 22.06.1994 a z prvého manželstva zanechala syna Ing. T. X..

4. Ďalej odporca na základe zistených skutočností mal osvedčené, že navrhovateľka nie je závetnou dedičkou po pôvodnom vlastníkovi, bývalom urbaralistovi T. X., ale je závetnou dedičkou len po jeho manželke.

Navrhovateľku preto nepovažoval za oprávnenú osobu s poukazom na ustanovenie § 2 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z.

5. Ďalej odporca poukázal aj na to, že v čase smrti poručiťu T. X., zomrelom 26.10.1974, už poručiť nebol spoluvlastníkom pozemkov, navrátenia ktorých sa domáhala navrhovateľka. Z tohto dôvodu tieto pozemky nepatrili do dedičstva po poručiťovi.

Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z.z. sa oprávneným osobám navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku

a) výroku o prepadaní majetku, prepadaní veci alebo zhabaní veci v trestnom konaní, prípadne v trestnom konaní správnom podľa skorších predpisov, ak bol výrok zrušený podľa osobitných predpisov, 4)

b) odňatia bez náhrady postupom podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy alebo podľa zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme,

c) postupu podľa § 453a Občianskeho zákonníka alebo podľa § 287a zákona č. 87/1950 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení zákona č. 67/1952 Zb.,

d) odňatia bez náhrady postupom podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov,

e) vyhlásenia zmluvy o postúpení pohľadávok pre prípad vystaňovania (tzv. renunciačné vyhlásenie),

f) toho, že občan zdržiavajúci sa v cudzine nehnuteľnosť zanechal na území Slovenskej republiky alebo ktorého majetok prešiel na štát podľa zákona č. 183/1950 Zb. o majetku zanechanom na území Československej republiky osobami, ktoré optovali pre Zväz sovietskych socialistických republík a presídlili na jeho územie,

g) zmluvy o darovaní nehnuteľnosti uzavretej darcom v tiesni,

h) dražobného konania uskutočneného na úhradu pohľadávky štátu,
i) súdneho rozhodnutia, ktorým sa vyhlásila za neplatnú zmluva o prevode majetku, ktorou občan pred odchodom do cudziny previedol vec na iného, ak dôvodom neplatnosti bolo opustenie republiky, prípadne uznanie takejto zmluvy účastníkmi za neplatnú; v takom prípade je oprávnenou osobou nadobúdateľ podľa uvedenej zmluvy, a to aj ak táto zmluva nenadobudla účinnosť,
j) kúpnej zmluvy uzavretej v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok,
k) odmietnutia dedičstva v dedičskom konaní urobeného v tiesni,
l) vyvlastnenia za náhradu, ak nehnuteľnosť existuje a nikdy neslúžila na účel, na ktorý bola vyvlastnená,
m) vyvlastnenia bez vyplatenia náhrady,
n) znárodnenia vykonaného v rozpore s vtedy platnými predpismi alebo bez vyplatenia náhrady,
o) prevzatia nehnuteľnosti bez právneho dôvodu,
p) politickej perzekúcie 5) alebo postupu porušujúceho všeobecne uznávané ľudské práva a slobody, 6)
r) odovzdania do vlastníctva družstva podľa osobitných predpisov, 7)
s) prikázania do užívania právnickej osoby na základe zákona č. 55/1947 Zb. o pomoci roľníkom pri uskutočňovaní poľnohospodárskeho výrobného plánu alebo vládneho nariadenia č. 50/1955 Zb. o niektorých opatreniach na zabezpečenie poľnohospodárskej výroby,
t) prevodu na štát spoločne užívaných singulárnych lesov a lesných družstiev, ak členmi družstva boli aj fyzické osoby; na prevzatie tohto majetku sa použijú osobitné predpisy. 8)

II.

Konanie na prvostupňovom súde

6. Proti tomuto rozhodnutiu podala navrhovateľka na Krajský súd v Banskej Bystrici opravný prostriedok zo dňa 12.12.2011 (označený ako Návrh na preskúmanie rozhodnutia).

7. Krajský súd ako súd prvého stupňa preskúmal opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutie a postup správneho orgánu aj v neprítomnosti zúčastnených osôb v zmysle § 250g ods. 2 O.s.p. na riadnom pojednávaní podľa § 244 O.s.p. a § 250l O.s.p., pričom dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nie je možné vyhovieť, pretože rozhodnutie a postup správneho orgánu bol v súlade so zákonom a rozhodnutie odporcu podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil.

8. V danom prípade nebola podľa krajského súdu sporná medzi účastníkmi konania samotná existencia reštitučného titulu vo vzťahu k pozemkom, ktoré boli predmetom rozhodnutia správneho orgánu. Námietky navrhovateľky smerovali proti tomu, že správny orgán (odporca) ju neuznal za oprávnenú osobu podľa § 2 ods. 2 písm. b) zák. č. 503/2003 Z.z., za ktorú sa naopak považovala navrhovateľka.

9. K tomu, či navrhovateľka splnila zákonné podmienky oprávnenej osoby v zmysle § 2 ods. 2 písm. b) zák. č. 503/2003 Z.z. a zároveň, či odporca mal posudzovať status navrhovateľa pre účely rozhodovania o reštitučnom nároku uplatnenom podľa zákona č. 503/2003 Z.z. podľa dedičského práva upraveného v Občianskom zákonníku, krajský súd zdôraznil, že je potrebné rozlišovať medzi nadobúdaním vlastníckeho práva podľa Občianskeho zákonníka a podľa zák. č. 503/2003 Z.z.

10. V danom prípade bolo rozhodované podľa zák. č. 503/2003 Z.z., ktorý je podľa krajského súdu zákonom, ktorého cieľom je spolu aj s ostatnými reštitučnými zákonmi (najmä zákon č. 229/1991 Zb., zákon č. 330/1991 Zb.) zabezpečiť zmiernenie niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákone presne ustanovenom období vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb a na základe v zákone taxatívne uvedených prípadov straty majetku.

Súčasne krajský súd zdôraznil, že tento zákon nedeclaruje ani negarantuje právo vlastníť pozemky, ale upravuje podmienky a rozsah navrátenia vlastníctva k pozemkom. Na navrátenie vlastníctva podľa zákona sú príslušné obvodné pozemkové úrady a iba tieto sú oprávnené a povinné rozhodnúť podľa zákona č. 503/2003 Z.z.

11. V danom prípade bol príslušný na konanie a rozhodnutie vo veci odporca ako prvostupňový správny orgán. Krajský súd následne zdôraznil, že vlastníctvo, ktoré v prípadoch uvedených v zák. č. 503/2003

Z.z. prešlo na štát, nemožno navrátiť inak, ako na základe rozhodnutia obvodného pozemkového úradu postupom podľa zák. č. 503/2003 Z.z., pričom o navrátení nemôžu rozhodovať ani sudy v nachádzacom konaní.

Citovaný zák. č. 503/2003 Z.z. podľa krajského súdu prostredníctvom svojho ustanovenia § 2 striktne vymedzuje osobný rozsah reštitučných nárokov a plnení, to znamená, že status oprávnenej osoby je možné odvodzovať iba z citovaného ustanovenia.

12. Navrhovateľka odvodzovala svoj status oprávnenej osoby z dedičského konania po zomrelej manželke zomrelého vlastníka nehnuteľností, ktoré boli predmetom reštitučného nároku. Navrhovateľka teda nebola dedičkou oprávnenej osoby zo závetu, ako to má na mysli citované ustanovenie § 2 zák. č. 503/2003 Z.z., ale bola iba dedičkou dediča oprávnenej osoby.

V súvislosti s uvedeným o takejto osobe krajský súd vyslovil právny názor, že v zmysle citovaného ustanovenia ju nemožno považovať za oprávnenú osobu. Status oprávnenej osoby totiž nemožno posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka (dedenie), ale ako to už krajský súd v odôvodnení zdôraznil, iba podľa zák. č. 503/2003 Z.z.

13. K námietke právneho zástupcu navrhovateľky, že zák. č. 503/2003 Z.z. bol prijatý za účelom odstránenia krívd napáchaných v minulosti, krajský súd uviedol, že reštitučné zákony boli prijaté za účelom zmiernenia následkov majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v rozhodnom období a v tomto zmysle neodstraňujú všetky krivdy, ktoré vznikli vlastníkom pozemkov v súvislosti s ich odňatím v prospech štátu v rozhodnom období.

Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd vyhodnotil námietky navrhovateľky ako nedôvodné a napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil.

III.

Odvolanie navrhovateľky/stanovisko odporcu

A)

14. Vo včas podanom odvolaní bez uvedenia dátumu (č.l. 33) doručeného dňa 25.05.2009 proti rozsudku prvostupňového súdu navrhovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu zdôraznila, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (viď § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.).

15. Navrhovateľka opätovne zdôrazňovala základný princíp dedičského práva podľa Občianskeho zákonníka (viď § 460 zák. č. 40/1964 Zb.) spolu s mechanizmom univerzálnej sukcesie. Nakoľko T. X. sa stala právnym nástupcom T. X. v roku 1974, tak po nej sa stala závetnou dedičkou navrhovateľka, a preto je oprávnenou osobou v zmysle § 2 odsek 2 písm. b) zák. č. 503/2003 Z.z.

Samotnú vedomosť T. X. o svojom vlastníckom práve k nehnuteľnostiam po nebohom manželovi, ktoré však v čase spísania závetu (a neskôr dedičskej dohody) nevedela identifikovať, podľa navrhovateľky potvrdzuje aj skutočnosť formulácie týchto právnych úkonov.

16. Ďalej vyslovila nesúhlas so záverom nepriamo vyplývajúcim z odôvodnenia odporcu aj krajského súdu, že ak by bola dcérou T. X., tak potom by jej reštitučný nárok nebol spochybňovaný. Takisto vykázanie navrhovateľky do skupiny neoprávnených osôb podľa navrhovateľky evokuje názor, že napadnutým rozhodnutím sa vytvárajú dve skupiny dedičov, a to oprávnených a neoprávnených.

V súvislosti s uvedeným navrhovateľka upriamila pozornosť odvolacieho súdu na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

17. Záverom odvolania navrhovateľka požadovala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s ustanovením § 221 ods. 1 písmeno h) O.s.p. napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil v celom rozsahu a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

B)

18. Z vyjadrenia odporcu zo dňa 07.06.2012 (č.l. 39) vyplýva, že navrhovateľka opäť nerozlišuje medzi reštitučným konaním (podľa zák. č. 503/2003 Z.z.) a dedičským konaním (podľa Občianskeho zákonníka).

V súvislosti s uvedeným zdôraznil, že porúčiteľ v čase svojej smrti už uvedené pozemky nevlastnil, preto nie je možné vlastníctvo navrátiť podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o nadobúdaní dedičstva (§ 460 a nasl.), a toto konanie nie je odporca ani oprávnený vykonať.

19. Ďalej odporca zopakoval svoje už raz vyslovené dôvody, prečo nemôže považovať navrhovateľku za oprávnenú osobu. Takisto vyslovil nesúhlas s tvrdením navrhovateľky, že navrhovateľku by bolo možné považovať za oprávnenú osobu, ak by bola dcérou T. X., druhej manželky pôvodného vlastníka.

20. Záverom svojho stanoviska odporca požiadal o potvrdenie napadnutého rozsudku krajského súdu, t.j. aj rozhodnutie odporcu.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu odvolacích dôvodov postupom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 202 v spoj. s § 250s O.s.p. podanie odvolania prípustné, nenariadil vo veci pojednávanie (hoci preverovanie zákonnosti rozhodnutia o spore vychádzajúce z občianskoprávných /vlastníckych/ vzťahov často vyžaduje konať v rámci úplnej jurisdikcie, tak takýto postup v zmysle § 250ja ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. v odvolacom konaní senát nepovažoval za potrebný) a po jeho verejnom vykonaní a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vydaný v súlade so zákonom, a preto ho podľa § 219 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p. ako vecne správny z nasledovných dôvodov potvrdil.

22. Súčasne Najvyšší súd zdôrazňuje, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovanej napadnutej žalobcom, a preto odvolaciemu súdu neprislúcha takto vymedzený rámec prieskumu rozšíriť aj na iné rozhodnutia, hoci s prv menovaným sú tesne zviazané nielen dôsledkami, ale aj účastníkmi.

23. Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu, ktorým nebolo vyhovieť reštitučnej žiadosti navrhovateľky.

Podľa § 1 zák. č. 503/2003 Z.z. tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu. Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria

a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria,

b) lesný pôdny fond.

Podľa § 2 ods. 2 zák. č. 503/2003 Z.z. platí, že ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v tomto poradí:

a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený v konaní o dedičstve, ktorý nadobudol celé dedičstvo,

b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol dedičstvo, ale len v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti pozemku, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený len k tejto časti pozemku,

c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,

d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,

e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti.

24. S prihliadnutím na hore citovaný okruh právnych ustanovení relevantných pre prejednávajúcu vec

Najvyšší súd zdôrazňuje, že podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím, či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami ako ten o koho práva v konaní ide. Základným cieľom konania v správnom súdnictve podľa Piatej časti O.s.p. je preskúmať zákonnosť rozhodnutia postupov orgánov verejnej správy.

25. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu orgánu verejnej správy je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pri vydaní rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či toto rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo a je v súlade s hmotnoprávnymi ako aj procesnoprávnymi predpismi.

Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, resp. v opravnom prostriedku, a to z hľadiska, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

26. Úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu, ale len preskúmať „zákonnosť“ ich rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Inými slovami povedané, treba vziať do úvahy, že správny súd „nie je súdom skutkovým“, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy.

27. Po preverení riadnosti zisteného obsahu hore uvedených ustanovení Najvyšší súd po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi odvolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu, po preskúmaní odvolaním napadnutého rozsudku a po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisu vychádzajúc z ustanovenia § 219 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku. Tieto závery spolu s právnou citáciou dotknutých právnych noriem vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku.

Preto sa s ním Najvyšší súd stotožňuje v celom rozsahu považujúc právne posúdenie právnej veci krajským súdom za správne a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty v prejednávanej veci, spolu so správnymi závermi krajského súdu, na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku k námietkam odvolateľky dopĺňa nasledovné:

1. Odporca mal posúdiť, či navrhovateľka ako žiadateľka spĺňa zákonné podmienky oprávnenej osoby v zmysle § 2 ods. 2 zák. č. 503/2003 Z.z.

2. V súvislosti s uvedeným zistil, že navrhovateľka je testamentárnou dedičkou v zmysle závetu manželka T. X., ako druhej manželky pôvodného vlastníka T. X. (zomrel 26.10.1974).

28. V súvislosti s uvedeným dáva Najvyšší súd do pozornosti aj svoje iné rozhodnutie (rozsudok sp. zn. 8 Sžo 331/2009 z 09. novembra 2010), z ktorého celú 250ja ods. 7 O.s.p. cituje:

„Preto základnou otázkou, ktorú účastníci riešili v predchádzajúcom správnom a následne aj v súdnom konaní, je to, či navrhovateľka 1/ má vôbec nárok sa dovolávať práva na postup podľa zák. č. 503/2003 Z.z.

Správne na túto otázku odpovedal odporca, keď navrhovateľku 1/ označil za osobu, ktorá nielen že nespĺňa podmienky oprávnenej osoby, ale napriek tomu sa domáha nápravy krívd, ktoré zák. č. 503/2003 Z.z. v jej prípade nemal vôbec na mysli. Hlavným zámyslom zákonodarcu pre prijatie reštitučných majetkových zákonov bolo zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989, následne dosiahnuť zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu obnovením pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a upraviť vlastnícke vzťahy k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja vidieka

aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia (viď preambula k zákonu č. 229/1991 Zb. Tento zámysel zákonodarca vymedzil pre účely zák. č. 503/2003 Z.z. textom zakotveným v ust. § 1.

Z ustanovenia § 1 zák. č. 503/2003 Z.z. pre Najvyšší súd vyplýva záver, že tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré neboli vydané podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, poprípade neboli vydané podľa § 37 až 39 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách, pričom v procese navrátenia musí byť preukázané, že ide o pozemky, ktoré tvoria alebo poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria v zmysle § 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdného fondu, alebo tvoria lesný pôdny fond v zmysle zákona č. 61/1977 Zb. o lesoch.

Najvyšší súd hore uvedené ustanovenie a samotný účel zák. č. 503/2003 Z.z. interpretuje v tom duchu, že má oprávneným osobám, ktoré si z rôznych dôvodov svoj nárok na kompetentnom verejnom orgáne neuplatnili postupom podľa § 9 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. o pôde v lehote určenej v ust. § 13 ods. 1 a 2 citovaného zákona, umožniť uplatniť si nárok na vydanie nehnuteľnosti, vlastníctvo ku ktorým prešlo na štát niektorým zo spôsobov taxatívne vymedzeným v § 3 zák. č. 503/2003 Z.z., a to v novo ustanovenej prekluzívnej lehote, ktorá začala plynúť od 01.01.2004 a skončí dňa 31.12.2004.“

29. Navrhovateľka je síce testamentárnou dedičkou, nie však pôvodného vlastníka T. X. zomrelom 26.10.1974, ale jeho (druhej) manželky T. X., po ktorých dedičstvo bolo prejednávané pred Okresným súdom v Prešove.

Zákonodarca v hore uvedenom účelu zák. č. 503/2003 Z.z. nepochybne vyjadril zámer zmierniť majetkové krivdy pôvodných vlastníkov s tou alternatívnou možnosťou, že z tohto zámeru môže mať subsidiárny prospech aj presne zákonodarcom vymedzený okruh iných osôb. Okrem predkov a potomkov do okruhu uvedených osôb pripustil aj vstup osôb, ktoré si pôvodný vlastník prostredníctvom závetného úkonu označil za svojich majetkových nástupcov, v žiadnom prípade však nepripustil zmiešavanie reštitučných a dedičských inštitútov, ako sa domnieva navrhovateľka. Preto testamentárny vzťah medzi T. X. a navrhovateľkou sa nemôže riešiť podľa ustanovení reštitučných zákonov, t.j. zák. č. 503/2003 Z.z.

30. Najvyšší súd vzhľadom na námietky uplatnené navrhovateľkou uvádza, že napadnuté rozhodnutie odporcu má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle § 47 Správneho poriadku. Uvedené rozhodnutie správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené.

K ďalším odvolacím námietkam navrhovateľky, ktoré prislúchajú iba oprávneným osobám v zmysle zák. č. 503/2003 Z.z., sa Najvyšší súd za tejto situácie nemôže vyjadrovať.

31. Na uvedenom základe krajský súd celkom správne potvrdil napadnuté rozhodnutie odporcu práve pre presvedčivé a úplné zistenie skutkového stavu veci, pričom správne v súlade s dispozičnou zásadou uplatňovanou v konaní podľa Tretej hlavy Piatej časti O.s.p. (§ 250l a nasl. O.s.p.) vychádzal zo žalobných dôvodov uvedených v oprávnom prostriedku a správne považoval za dôvodný postup odporcu.

Z týchto dôvodov sa Najvyšší súd Slovenskej republiky stotožnil s dôvodmi napadnutého rozsudku Krajského súdu v Trnave. V podrobnostiach i právnom odôvodnení odkazuje na jeho obsah.

V.

32. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok navrhovateľky a stanoviska odporcu, ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp. zn. 8 Sžo/331/2009 z 09. novembra 2010, pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od neho odchyľil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom

podľa § 219 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

33. O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p., podľa ktorého iba úspešný navrhovateľ má právo na úplnú náhradu trov tohto konania, čo však v prejednávanej veci nenastalo.

Vo vzťahu k zúčastneným osobám o náhrade trov konania konajúci súd rozhodol vo vzťahu k ich argumentačnej pasivite.

34. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava reštitučných nárokov je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávanie nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).